

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ БЛАГОЕВГРАД

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Мария Паскалева**,
Стопански факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград,
член на научно жури във връзка с провеждането на защита на дисертационен труд за
присъждане на ОНС „доктор“ по научната специалност „Финанси, парично обръщение,
кредит и застраховка“, професионално направление 3.8. Икономика, област на висше
образование 3. Социални, стопански и правни науки

Основание за представяне на становището: участие в научното жури за защита на дисертационен труд съгласно Заповед № 2908/09.12.2024 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за определяне на Научно жури.

I. Обобщени данни за н кандидата

Стиляни Пападопулу е докторант в редовна форма на обучение катедра „Финанси и отчетност“ на Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. През 2021 г. Стиляни Пападопулу е зачислена като докторант в редовна форма на обучение по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“, професионално направление 3.8. Икономика. Зачислена със Заповед № 1651/22.07.2021 г.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Предложеният за рецензиране труд е с подчертано иновативен характер. Дисертационният труд на Стиляни Пападопулу цели да изследва очакванията на финансовите институции относно твърдението, че развитието на технологиите ще помогне и за развитието на малките и средни предприятия, а не само на големите организации.

Представеният труд е в обем от 129 страници. Структурата като цяло е логично изградена. Дисертационният труд е структуриран по следния начин: включва увод, обосноваващ актуалността и значимостта на избраната тема, две глави, дискуссионна част, заключение, приложения и списък на литературните източници.

Цитираната литература обхваща голям брой заглавия. При извеждане и доказване на авторската теза в основния текст са използвани 12 таблици и 19 фигури. Използваната литература е разнообразна, достатъчна и определено фокусирана върху изследвания научен проблем. Тя е използвана уместно и коректно, което е свидетелство за етичност на кандидата и неговата добра литературна осведоменост.

III. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд е **актуална** и се стреми да проучи дали финансовите институции смятат, че развитието на технологиите ще помогне и за развитието на малките и средни предприятия, а не само на големите организации.

Съдържанието на дисертационния труд дава основание да се посочи, че е изграден съобразно разработена и изпълнена от докторанта структура, позволяваща прилагането на последователен и логически обоснован подход. Отличава се с балансираност и съответствие с поставената цел.

Първа глава представя подробен теоретичен анализ на гръцката финансова система и нейните компоненти. Разгледани са предизвикателствата, пред които е изправена гръцката икономика, като докторантът посочва, че кризата на гръцката икономика е свързана главно с натрупаните хронични проблеми и дисбаланси и едва на второ място е резултат от последиците от световната финансова криза. Изяснени са новите модели на развитие и перспективите за инвестиционна дейност като ясно е открояна ролята на дигиталните технологии и изкуствения интелект.

Втора глава представя изследователска част, която има за цел да проучи интегрирането на изкуствения интелект (AI) и финансовите технологии (FinTech) в гръцките банки. В експерименталното изследване са включени служители на банкова институция (Банка Пиреос). Приложена е целенасочена техника за вземане на проби, за да се осигури представителство от различни отдели. Общо 102 реципиенти участват в проучването. Представените резултати показват, че мъжете на възраст до 40 години с магистърска степен или докторска степен се отнасят положително към дефиницията, развитието на използването на AI и FinTech в МСП, значението на технологичния напредък и развитието на ИИ за МСП. Участниците считат, че пандемията от COVID-19 има решаващ принос за еволюирането на финансовите услуги, както и че в бъдеще технологичното развитие ще диференцира значително услугите на МСП. Докторантът посочва, че банковите институции в Гърция широко използват финансови технологии за

обслужване на МСП, както и че технологичното развитие през последните години значително подобрява обслужването на банковите дейности, свързани с МСП.

В заключението като основен извод се посочва, че правилното приложение на изкуствения интелект може да окаже положително въздействие върху всички елементи на финансовата система. Клиентите и особено МСП могат да ползват по-добри и персонализирани услуги, както и достъп до персонализирани финансови продукти, да намалят оперативните си разходи, като същевременно подобрят ефективността. Финансовите институции могат да подобрят надзора, да генерират по-висока производителност, което да доведе до намаляване на оперативните разходи. Намирам научноизследователската рамка за правилно изградена. Авторката осмисля съществуващите концепции, правилно ги интерпретира и в повечето случаи заема аргументирана позиция. Данните и резултатите са систематизирани графично в основния текст. Като цяло дисертационният труд се отличава с прецизност, логическа последователност, задълбоченост на изследването и стремеж да се разкрият проблемите и да се посочат подходите и методите за решаването им.

Използваният **инструментарий** е адекватен на проблематиката и е базиран на следните изследователски методи: количествен и качествен анализ; сравнителен анализ, анкетно проучване.

Авторефератът на дисертационния труд е в обем от 66 страници. Неговата структура и съдържание са методологично издържани и представят съдържанието, целите, задачите, методите и подходите, използвани в дисертацията. Тази констатация позволява да се заключи, че авторефератът е в съответствие с изискванията на ЗРАС. Посочен е списък с публикации, които са пряко свързани с темата на дисертационния труд.

IV. Определяне и оценяване на научните приноси в дисертационния труд

Авторът на дисертационния труд формулира 3 научни и научно-приложни приноси, които смятам за оригинални и произтичащи от научната работа на кандидата и извършеното дисертационно изследване. Смятам, че извършеният литературен обзор по темата на дисертационния труд, формулираните и тестваните методология и методика на изследване, формулираните изводи, както предложените решения за решаване на формулираните проблеми, могат да бъдат признати за научни приноси.

V. Критични бележки и препоръки

Аналитичната част би могла да съдържа в по-голяма степен критичното отношение на докторанта, изразяващо неговата позиция относно приложението на дигитални технологии и изкуствен интелект.

Основните изводи и препоръки, както и приносните моменти биха могли да се формулират по-обстойно и целенасочено.

Изложените критични бележки не омаловажават постигнатите в рамките на дисертационното изследване резултати.

Препоръчвам на Стиляни Пападопулу да разшири публикационната си активност, като представи резултатите от дисертационния труд пред по-широка международна научна и академична общественост посредством публикуване на основните резултати в научни списания с импакт фактор и импакт ранг.

VI. Заключение

Дисертационният труд на докторант Стиляни Пападопулу отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане. Публикациите разкриват, че тя притежава добра подготовка и разкриват високите изследователски качества.

С написания дисертационен труд и публикациите към него докторант Стиляни Пападопулу покрива минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Гореизложеното ми дава основание да изразя своята положителна оценка за дисертационния труд и да предложа на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ **по научната специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“, професионално направление 3.8. Икономика, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки**

15. 01. 2025 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р М. Паскалева)

STATEMENT

by Assoc. Prof. Maria Paskaleva, PhD,
Faculty of Economics at the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad,
member of the scientific jury related to the defense of a dissertation for the award of the
"doctor" in the scientific specialty "Finance, Money Circulation, Credit and Insurance",
professional field 3.8. Economics, field of higher education 3. Social, economic and legal
sciences

Basis for submitting the opinion: participation in the scientific jury for the defense of a dissertation work in accordance with Order No. 2908/09.12.2024 of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski" for the appointment of a Scientific Jury.

I. Summary data about the candidate

Styliani Papadopoulou is a full-time PhD student in the Department of Finance and Accounting of the Faculty of Economics of the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad. In 2021, Styliani Papadopoulou was enrolled as a full-time PhD student in the PhD program "Finance, Monetary Circulation, Credit and Insurance", professional field 3.8. Economics. Enrolled by Order No. 1651/22.07.2021.

II. General characteristics of the dissertation work

The work is of an innovative nature. The dissertation work of Styliani Papadopoulou aims to examine the expectations of financial institutions regarding the claim that the development of technologies will also help the development of small and medium-sized enterprises, and not only large organizations. The presented work is 129 pages long. The structure is generally logically constructed. The dissertation work is structured as follows: it includes an introduction, justifying the relevance and significance of the chosen topic, two chapters, a discussion part, a conclusion, appendices and a list of literary sources.

The cited literature covers many titles. In deriving and proving the author's thesis in the main text, 12 tables and 19 figures were used. The literature used is diverse, sufficient and focused on the researched scientific problem. It was used appropriately and correctly, which is evidence of the candidate's ethics and his good literary awareness

III. Assessment of the form and content of the thesis

The topic of the dissertation seeks to investigate whether financial institutions consider that the development of technologies will also help the development of small and medium-sized enterprises, and not only large organizations. The content of the dissertation gives a reason to indicate that it was built in accordance with a structure developed and implemented by the PhD student, allowing the application of a consistent and logically justified approach. It is distinguished by balance and compliance with the research aims.

The first chapter presents a detailed theoretical analysis of the Greek financial system and its components. The challenges facing the Greek economy are examined, with the PhD student indicating that the crisis of the Greek economy is mainly related to the accumulated chronic

problems and imbalances and only in second place is the result of the consequences of the global financial crisis. New development models and prospects for investment activity are clarified, with the role of digital technologies and artificial intelligence clearly highlighted.

Chapter Two presents a research part that aims to examine the integration of artificial intelligence (AI) and financial technologies (FinTech) in Greek banks. The experimental study involved employees of a banking institution (Piraeus Bank). A purposive sampling technique was applied to ensure representation from different departments. A total of 102 recipients participated in the study. The presented results show that men aged up to 40 years with a master's degree or a doctorate degree have a positive attitude towards the definition, development of the use of AI and FinTech in SMEs, the importance of technological progress and the development of AI for SMEs. The participants believe that the COVID-19 pandemic has had a decisive contribution to the evolution of financial services, and that in the future technological developments will significantly differentiate SME services. The doctoral student points out that banking institutions in Greece widely use financial technologies to serve SMEs, and that technological developments in recent years have significantly improved the servicing of banking activities related to SMEs.

The main conclusion is that the correct application of artificial intelligence can have a positive impact on all elements of the financial system. Customers and especially SMEs can use better and more personalized services, as well as access to personalized financial products, reducing their operating costs, while improving efficiency. Financial institutions can improve supervision, generate higher productivity, which will lead to a reduction in operating costs. I find the research framework to be properly constructed. The author makes sense of existing concepts, correctly interprets them and in most cases takes a reasoned position. The data and results are systematized graphically in the main text. Overall, the dissertation is distinguished by precision, logical consistency, depth of research and an effort to reveal the problems and indicate the approaches and methods for solving them.

The applied **methodology** is adequate to the problem and is based on the following research methods: quantitative and qualitative analysis; comparative analysis, questionnaire survey. The abstract of the dissertation is 66 pages long. Its structure and content are methodologically sound and present the content, goals, objectives, methods and approaches used in the dissertation. This finding allows us to conclude that the abstract is in accordance with the requirements of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADSRB). A list of publications is related to the topic of the dissertation.

IV. Determination and evaluation of scientific contributions in the PhD thesis

The author of the dissertation work formulates 3 scientific contributions, which I consider to be original and arising from the scientific work of the candidate. I believe that the literature review carried out on the topic of the dissertation work, the formulated and research methodology, the formulated conclusions, as well as the proposed solutions to the formulated problems, can be recognized as scientific contributions.

V. Critical remarks and recommendations

The analytical part could contain to a greater extent the critical attitude of the doctoral student, expressing his position on the application of digital technologies and artificial intelligence.

The main conclusions and recommendations, as well as the contributing points, could be formulated more comprehensively and purposefully.

The critical remarks presented do not belittle the results achieved within the framework of the dissertation research.

I recommend to **Styliani Papadopoulou** expand her publication activity by presenting the results of the dissertation work to the international scientific and academic community by publishing the main results in scientific journals with an impact factor and impact rank.

VI. Conclusion

The dissertation of PhD student **Styliani Papadopoulou** is according to the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADSRB) and the Regulations for its implementation. The publications reveal that she has good preparation and high research qualities. With the written dissertation and the publications to it, PhD student **Styliani Papadopoulou** meets the minimum national requirements for acquiring the educational and scientific degree "doctor". The above gives me reason to express my positive assessment of the dissertation and to propose to the esteemed members of the Scientific Jury to decide to award the educational and scientific degree "PhD" in the scientific specialty "Finance, monetary circulation, credit and insurance", professional direction 3.8. Economics, field of higher education 3. Social, economic and legal sciences.

15.01.2025.

Signed by:

(Assoc. Prof. Mariya Paskaleva, PhD)